

ASSOCIACIONS FEDERADES
DE FAMÍLIES D'ALUMNES
DE CATALUNYA

aFFac

Comissions de **gènere** als centres educatius

_Guia

Aquesta guia ha estat elaborada en el marc del projecte *Enlila't. Projecte d'Educació Feminista*, amb el suport de l'**Institut Català de les Dones**, Generalitat de Catalunya.

Generalitat de Catalunya
**Institut Català
de les Dones**

ÍNDEX

Què és l'aFFaC.....	Pàg. 4
Presentació.....	Pàg. 7
Introducció i marc teòric.....	Pàg. 8
Característiques i objectius.....	Pàg. 10
Indicacions per a la creació d'una comissió de gènere.....	Pàg. 16
Experiència pràctica: comissions de gènere al barri de Gràcia.....	Pàg. 23
Recursos.....	Pàg. 30

1

Què és l'aFFaC

Les **Associacions Federades de Famílies d'Alumnes de Catalunya (aFFaC)** som una federació que aplega **més de 2.360 AFA de centres educatius públics** d'arreu de Catalunya, representant prop de **500.000 famílies en més de 750 municipis**. La nostra tasca té una doble vessant:

1) Representem i assessorem les famílies que formen part de la nostra federació, oferint recursos, eines i serveis per a millorar la seva tasca dins de la comunitat educativa.

Les AFA són el **principal òrgan de participació de les famílies** dins dels centres educatius, incidint en el desenvolupament de la tasca educativa i en l'èxit educatiu de l'alumnat. Per aquest motiu, per l'aFFaC és una **prioritat dotar a les famílies de les eines necessàries** per poder dur a terme la seva activitat, oferint **cursos de gestió, plans d'enfortiment, serveis de gestió comptable i fiscal, assessorament legal i acompanyament** en les seves reclamacions amb l'administració, entre d'altres.

2) Actuem com a grup de pressió en defensa d'una educació pública, de qualitat, catalana, laica, equitativa, inclusiva, gratuïta, democràtica, coeducativa, ambientalment sostenible i feminista.

Per fer-ho, posem a l'abast de la societat un seguit de **recursos, com xerrades, cursos i jornades de sensibilització** sobre l'educació com a dret fonamental. També col·laborem amb altres entitats, col·lectius, universitats, centres de recerca i altres institucions en la defensa del dret a l'educació. A més, participem en diversos òrgans de representació amb la finalitat de **fer arribar les nostres reivindicacions a l'esfera política,** com Consells Escolars Municipals, Comissions de Garanties d'Admissió i altres espais d'interacció amb les administracions.

Durant els nostres **més de 40 anys d'història,** l'aFFaC hem anat evolucionant per adaptar-nos als canvis socials i culturals que s'han anat esdevenint. Durant els darrers tres anys, una de les transformacions que hem impulsat se centra en la **incorporació de la perspectiva feminista a la nostra entitat.** Una transformació que vol incidir no només en el nostre discurs públic, sinó també en la nostra manera de treballar, de representar-nos i d'exercir com a grup de pressió.

En el marc d'aquesta transformació, **l'aFFaC vam fer un canvi històric com a entitat**, canviant el nostre nom per incloure la diversitat social i associativa existent en l'actualitat. Així, el **22 de setembre de 2020**, pocs dies després de l'inici de curs 2020-21, vam fer oficial el canvi, passant de ser la Federació de Mares i Pares d'Alumnes de Catalunya (FaPaC) a ser

les **Associacions Federades de Famílies d'Alumnes de Catalunya (aFFaC)**. Incorporàvem d'aquesta manera el concepte de famílies, en substitució de l'anterior mares i pares, per **fer visible la diversitat de models de convivència més enllà dels models tradicionals**.

Es tracta d'una transformació que arribava després d'un procés de reflexió interna en clau feminista i inclusiva, un procés que no només havíem fet com a entitat, sinó que **moltes de les nostres associades ja havien iniciat anteriorment mitjançant diverses iniciatives**, com el canvi de nomenclatura o la creació de comissions de gènere mixtes als centres educatius.

2

Presentació

Aquesta guia que presentem a continuació s'emmarca, precisament, dins d'aquest procés de transformació que tant les AFA d'arreu de Catalunya com la mateixa aFFaC estem duent a terme per tal d'**incorporar, de manera interseccional, la perspectiva feminista** dins de l'àmbit educatiu. Es tracta d'un document que pretén **establir uns criteris unificats, però flexibles**, per tal que totes les AFA d'arreu del territori puguin **impulsar comissions de gènere en els seus centres educatius**, independentment de les seves característiques.

Per elaborar aquesta guia s'han tingut en compte diverses experiències existents en la creació d'aquest tipus de comissions a **diferents centres públics de Catalunya**, amb l'objectiu que aquestes experiències puguin ser **replicades arreu del territori**.

Mitjançant l'anàlisi d'aquestes experiències prèvies, hem pogut detectar alguns **elements, metodologies i dinàmiques que poden facilitar la creació de les comissions**, així com aquelles pràctiques que poden dificultar l'èxit d'iniciatives similars.

3

Introducció i marc teòric

L'aFFaC és, i vol continuar sent, un **agent social centrat en la defensa de l'educació pública i del benestar social** de totes les persones que viuen a Catalunya.

En el moment actual, en el qual **el feminisme ha esdevingut un dels moviments socials amb més presència i hegemonia a nivell internacional**, l'organització vol aprofitar aquesta nova onada per **incorporar, analitzar i reforçar la perspectiva feminista de forma interseccional** en l'educació pública i, més concretament, en els centres educatius.

Aquesta voluntat transformadora ve determinada pel fet que, per a que es produeixin canvis sòlids, efectius i a llarg termini dins de l'educació, cal també **transformar els agents socials que formen part de la comunitat educativa**.

Un d'aquests agents són les AFA, que juguen **un paper importantíssim** no només com a nexes entre els centres educatius i l'alumnat, sinó també **com a promotores de l'enfortiment de la comunitat, de la inclusió de la diversitat i de la cultura participativa**

i democràtica més enllà dels centres educatius, de manera que acaba impactant en el teixit associatiu dels barris, els municipis i les ciutats.

Per aquesta raó, l'aFFaC considerem **necessari i urgent incorporar la perspectiva feminista més enllà del discurs públic**, fent-la extensible a totes les pràctiques, dinàmiques i sistemes d'organització i gestió de les AFA. Cal, doncs, analitzar, revisar i repensar les associacions de famílies per tal de poder **reconèixer les bones pràctiques** que ja es duen a terme i aprofundir-hi; **detectar mancances** per tal de poder intervenir-hi per modificar-les; i **identificar les possibilitats** que ofereix el feminisme per tal de fer una organització més habitable, democràtica i diversa.

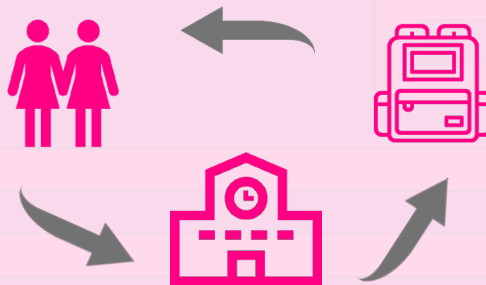
És precisament en aquest context en què **les comissions de gènere mixtes prenen un paper decisiu com a grup promotor d'aquesta transformació** tan necessària, en la mesura que esdevenen **espais de participació on els principals agents de la comunitat educativa** (professorat, direcció, alumnat, famílies, etc.) **treballen coordinadament** per incorporar la perspectiva feminista als centres educatius.

4

Característiques i objectius

Les experiències en la creació de comissions de gènere poden variar segons el centre educatiu on es desenvolupa la seva tasca, però hi ha un seguit d'elements en comú que ens permeten establir **trets característics** per definir aquestes comissions:

- **Treball en xarxa:** El concepte mixte no fa referència, en aquest cas, a la participació de les persones segons el seu gènere, sinó a la **diversitat d'agents que en formen part** (famílies, equips docents, equips directius, alumnat...). Un dels trets característics d'aquestes comissions és, doncs, el treball en xarxa entre els diversos agents implicats en la tasca educativa. Com més diversa sigui aquesta representació i implicació, més impacte tindran les seves propostes.

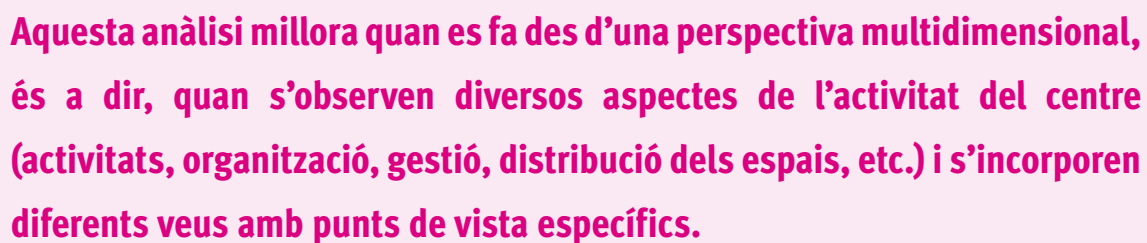
- **Sostenibilitat:** Es tracta de **grups relativament estables** que tenen l'objectiu d'impulsar dinàmiques, activitats i metodologies amb perspectiva feminista dins del centre educatiu. Si bé és cert que **la seva permanència dependrà de la participació i la implicació dels diversos agents** que en formen part, les comissions tenen una **vocació de permanència a llarg termini** i, per tant, es plantegen com a espais sostenibles en el temps.

Més enllà d'aquestes dues característiques, que són presents en la majoria de comissions de gènere mixtes, hi ha **altres elements que poden variar segons l'experiència i les necessitats** de cada comissió: la paritat de gènere entre les membres de la comissió, el tipus d'activitats que es duen a terme, la diversitat sociocultural, etc.

Pel que fa als **objectius de les comissions de gènere mixtes**, que també poden variar segons les necessitats i característiques de cadascuna, es poden establir algunes **fites comunes que són presents en la majoria** d'aquests grups:

- **Anàlisi:** La tasca d'**anàlisi del context és determinant** a l'hora no només d'impulsar activitats, sinó també en el moment de la creació de la comissió. És habitual que aquests grups sorgeixin després de **detectar un neguit, necessitat o interès en incorporar la perspectiva feminista** al centre. Aquesta anàlisi pot ser explícita o implícita, però comporta sempre l'observació de les dinàmiques del propi centre.

Més enllà del moment de creació de les comissions i un cop aquestes ja estan constituïdes, la tasca d'anàlisi es sistematitza per tal de poder **determinar quines són les intervencions que la comissió ha de dur a terme** al centre, amb objectius clarament identificables i assolibles.

Aquesta anàlisi millora quan es fa des d'una perspectiva multidimensional, és a dir, quan s'observen diversos aspectes de l'activitat del centre (activitats, organització, gestió, distribució dels espais, etc.) i s'incorporen diferents veus amb punts de vista específics.

És per aquesta raó que és important que les comissions comptin amb la **participació del major nombre d'agents de la comunitat educativa possible**, ja que això enriqueix també la **detecció de necessitats, fortaleces, mancances i oportunitats** i, en essència, permetrà proposar millores amb perspectiva feminista.

- **Capacitació:** Tal com hem comentat anteriorment, les comissions de gènere mixtes estan formades per diferents agents de la comunitat educativa. D'entrada, es pressuposa que **les participants a la comissió tenen un interès i una predisposició prèvia** en les qüestions de gènere i en la millora de la tasca educativa del centre.

No obstant això, la incorporació de la mirada crítica amb perspectiva feminista requereix d'un **procés d'aprenentatge que implica temps i dedicació**. Per tant, no és convenient assumir que totes les persones vinculades al centre tenen les **eines necessàries per tal d'aplicar la perspectiva de gènere** en la seva activitat, ni tampoc les persones que conformen la pròpia comissió.

És per això que **un dels objectius de les comissions de gènere mixtes és, precisament, capacitar tant a les persones del grup com la resta de persones** que conformen la comunitat educativa amb recursos per a conèixer i aplicar la perspectiva feminista en el seu dia a dia.

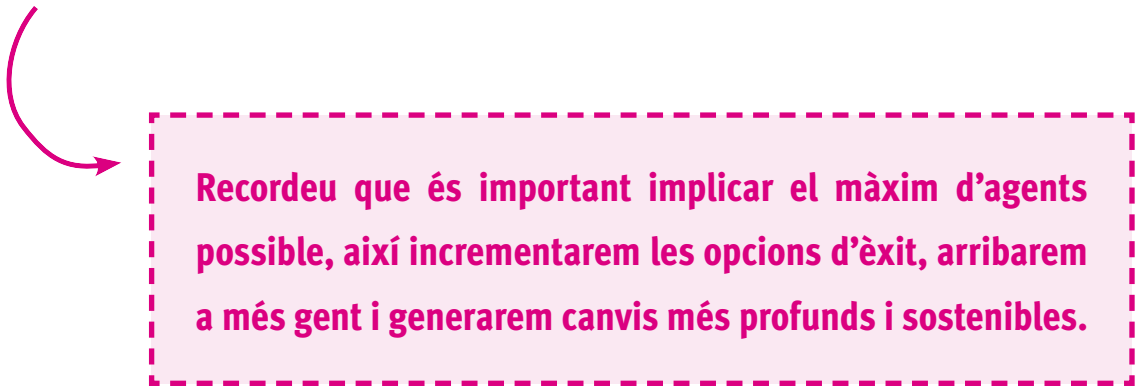
- **Formació:** Per la mateixa raó, és important **destinar temps i recursos a la formació de les famílies, del professorat, de les direccions i de la resta de la comunitat** per tal d'adquirir eines que puguin aplicar en el seu desenvolupament de la tasca educativa.

Aquesta formació **la poden impartir tant membres de la comissió** que hagin aprofundit en alguna temàtica en particular (educació afectiva-sexual, estereotips de gènere, ús de l'espai, demografia, etc.) **com personal extern especialitzat en algun dels àmbits d'interès** per al centre.

Els cursos, seminaris i altres formacions poden anar **destinats tant a millorar l'organització i la gestió de la pròpia comissió com a dotar de recursos** a les famílies, al professorat i a l'alumnat.

- **Sensibilització:** Entre les tasques de les comissions de gènere mixtes hi ha també la de **sensibilitzar l'entorn al voltant de determinats temes vinculats a l'educació feminista**. És habitual, doncs, que a part de formacions i capacitacions, s'ofereixin **xerrades, jornades i tallers temàtics** amb l'objectiu de donar a conèixer experiències o situacions determinades: violències masclistes, opressions vers les persones LGTBI+, feminisme amb perspectiva interseccional (d'ètnia, de classe, cultural), etc.

Aquest tipus d'activitat **pot anar destinat només a la comunitat educativa vinculada al centre educatiu o obert al públic general**, i es poden organitzar tant amb recursos propis com amb la **col·laboració amb ajuntaments, centres cívics, entitats**, etc.

Recordeu que és important implicar el màxim d'agents possible, així incrementarem les opcions d'èxit, arribarem a més gent i generarem canvis més profunds i sostenibles.

- **Avaluació:** Així com la tasca d'anàlisi és important per a detectar mancances, febleses, oportunitats i potencialitats de determinats contextos i per poder programar activitats o intervencions, també **és important poder fer una avaluació posterior per determinar si s'han assolit els objectius** proposats.

Cal, per tant, fer una **bona definició d'objectius a assolir durant l'anàlisi prèvia**, la qual cosa permetrà a la comissió avaluar les activitats impulsades i, si cal, **detectar possibles elements a millorar**.

5

Indicacions per a la creació d'una comissió de gènere mixta

Per **impulsar la creació d'una comissió de gènere mixta des de l'AFA**, cal seguir algunes indicacions:

1. **Detectar necessitats**

Una de les primeres passes a seguir és **analitzar quines són les necessitats que tenim com a famílies**. Això ens ajudarà a **determinar els nostres objectius i a presentar el projecte** a la resta de la comunitat educativa.

El més probable és que, si ja hem decidit crear una comissió de gènere mixta al nostre centre educatiu, és perquè hem observat que **algunes dinàmiques o experiències ens generen dubtes o inquietuds**. En aquests casos, fer una primera **detecció de necessitats per canviar determinades conductes** o maneres de treballar pot ser més senzill.

També pot passar, però, que **la proposta d'impulsar una comissió de gènere mixta no vingui determinada per cap experiència** concreta al centre, sinó que sorgeix d'una **voluntat de millora o d'un interès pel feminisme** a un nivell més global. En aquests casos, la simple voluntat d'aprendre i millorar ja constituïria la nostra necessitat.

2. Definir els objectius

Un cop haguem detectat les necessitats que tenim com a famílies, caldrà **determinar uns objectius a assolir per satisfer aquestes necessitats**. És important que siguin objectius realistes i **exposats de manera clara i entenedora**.

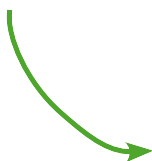
Cal tenir en compte que aquests objectius ens serviran per a **establir aliances amb la resta de la comunitat** i, per tant, cal que les persones que en formen part puguin entendre per què volem impulsar aquesta comissió de gènere mixta.

A més, **els objectius s'han de poder avaluar**. És important, per tant, que siguin **objectius prou concrets per poder determinar posteriorment el seu grau d'assoliment**. No obstant això, **els objectius poden anar variant**, especialment durant el procés de creació de la comissió ja que, a mida que el procés de creació avança, s'incorporen més participants i, per tant, més punts de vista.

3. Determinar la participació a la comissió

El següent pas que hem de seguir és **determinar qui conformarà la comissió**: només famílies i professorat? També direcció i/o alumnat?

Aquesta decisió vindrà determinada, en molts casos, per les **necessitats que haguem detectat i els objectius que haguem definit prèviament**. Cal tenir en compte que, tot i que una de les finalitats de les comissions de gènere és fomentar la participació de tots els agents de la comunitat educativa, **és important valorar quina és la cultura participativa** d'aquesta.

Un centre educatiu amb poca experiència participativa en espais mixtes pot oferir més resistències i, per tant, és recomanable definir una estratègia per evitar-ho.

Així com en la detecció de necessitats i la definició dels objectius, **la participació també pot anar creixent a mida que avança la comissió**, per tant, podem establir diferents fases de participació segons la cultura participativa del centre.

4. Establir aliances amb la resta de la comunitat

Un cop hem definit quins agents participaran inicialment en la comissió, caldrà **plantejar-los el nostre projecte de manera clara i entenedora**. Si prèviament hem comptat amb la implicació de part del professorat o de la direcció del centre, aquest procés serà molt més senzill.

En qualsevol cas, **caldrà que la informació arribi tant a la resta de famílies, com a l'equip docent i directiu i a l'alumnat**, si s'escau. El més important és exposar les necessitats i els objectius, generar espais per a resoldre dubtes (presencialment, per correu, mitjançant videotrucada...). Cal tenir en compte que aquest **serà el primer contacte que la resta dels agents de la comunitat educativa tindrà amb la comissió de gènere** i, per tant, cal fer una presentació entenedora i atractiva.

5. Repartir responsabilitats

En la darrera fase de creació, i per tal de poder començar a impulsar activitats i dinàmiques, **és recomanable definir càrrecs i repartir responsabilitats**, encara que sigui de manera rotativa per afavorir la participació i l'horitzontalitat.

Es poden crear, si és necessari, **subcomissions o grups de treball que centrin els seus esforços en una àrea determinada** (formació, comunicació, sensibilització, comissió

LGTBI+, grup de treball sobre interseccionalitat...), però **és recomanable que totes les membres de la comissió estiguin al corrent dels avenços de totes les àrees.**

A banda d'aquestes indicacions, també cal tenir present que **es poden presentar algunes dificultats**, habituals en espais que no han viscut prèviament cap experiència similar i que es poden resoldre, principalment, amb una bona comunicació. Algunes de les dificultats que es poden presentar són:

- **Resistències**

Ttal com hem apuntat anteriorment, és possible que es presentin diferents resistències, **vers la mateixa creació de la comissió o en relació a les activitats** proposades.

Aquestes resistències **poden venir per part de qualsevol dels agents de la comunitat** (famílies, centre educatiu, professorat, direcció...) i variaran en funció del context i de la cultura participativa del centre.

Alguns temes poden generar més resistències en segons quins entorns (educació afectiva-sexual o revolució urinària, per exemple). Per tant, **caldrà determinar el millor moment i la millor manera d'afrontar** cada àmbit d'interès.

- **Participació**

La participació és un altre element que pot generar dificultats. La falta de participació per part d'algun o de tots els agents de la comunitat educativa **pot generar frustració i pot afectar negativament a la sostenibilitat** de la comissió. Per tal d'evitar-ho, és important crear espais de participació real, on **totes les persones se sentin escoltades i tingudes en compte**.

A nivell intern, a més, **es poden generar dinàmiques en què el major gruix de feina l'assumeixi un nombre reduït de persones**, la qual cosa també genera fricció entre les participants i, en determinats casos, **pot provocar l'abandonament de la comissió**. Per això **és important definir les tasques en una fase inicial**.

- **Impacte de les accions**

Una altra dificultat que pot generar frustració a les participants de la comissió és **no percebre un gran impacte en les accions** (poca assistència als actes, desinterès en les formacions...). És important tenir en compte que **en determinats contextos la participació requereix també d'un procés d'aprenentatge** i, per tant, és possible que l'impacte de les nostres accions no sigui perceptible a curt termini.

No obstant això, també és important saber **quina és la raó per la qual les nostres accions no tenen impacte**, per tal de poder determinar si es tracta d'un **problema de les mateixes activitats** (la temàtica de les activitats no genera interès, el format de les formacions no és atractiu, l'horari de les xerrades no és l'adequat...) o, en canvi, és degut a una **manca de cultura participativa**.

- **Aplicació de propostes**

En altres casos la frustració pot venir derivada de **no percebre una aplicació real de les propostes impulsades per la comissió**. En aquests casos, també caldrà determinar **en quina fase ha quedat aturada la proposta, quins agents hi estan implicats i quines raons** hi ha per no avançar en la direcció acordada per la comissió.

6

Experiència pràctica: comissions de gènere al barri de Gràcia

Durant el curs 2019-20, l'aFFaC va organitzar una **jornada de treball amb diferents AFA del barri de Gràcia de Barcelona** per tal de recollir les seves experiències com a impulsores de comissions de gènere a les escoles **Baldiri i Reixac, Montseny, Patronat Domènech, Josep Maria Jujol, Farigola i Frutcuós Gelabert.**

L'objectiu d'aquesta sessió era **escoltar i recollir l'experiència i els elements clau del procés de creació de les comissions de gènere** al barri de Gràcia per tal de transferir-les a d'altres territoris de Catalunya.

Mitjançant aquesta sessió de treball, es van poder extreure algunes conclusions a partir dels següents punts:

- **Com va sorgir la idea?**

L'interès per impulsar una comissió de gènere mixta al centre educatiu pot néixer per motius molt diversos però, a partir de l'experiència al barri de Gràcia, **detectem 3 elements principals que han motivat la creació d'una comissió** en els centres participants:

1) Per necessitat: el motiu més urgent per crear una comissió de gènere és la **detecció d'una mancança o problemàtica concreta en el centre**, la qual cosa genera la necessitat d'impulsar un grup de treball o comissió encarregada d'**analitzar, solucionar i/o revertir aquesta problemàtica mitjançant una proposta fonamentada**. Aquesta necessitat pot venir de les famílies, però també del professorat, de la direcció o del mateix alumnat.

2) Per transferència: en molts casos, la creació d'una comissió de gènere ha vingut motivada pel **coneixement que les famílies han tingut d'experiències similars properes**. El treball en xarxa i la coordinació entre diferents AFA fa que les iniciatives es puguin replicar molt fàcilment, especialment en **barris i zones molt cohesionades**. El fet que un centre impulsi una comissió i organitzi activitats en el marc d'aquesta acostuma a **generar interès en l'entorn més proper**.

3) **Per influència:** en el cas del barri de Gràcia **ha estat habitual que les comissions de gènere s'impulssin a partir de la influència d'una persona, col·lectiu o entitat externa amb qui les famílies han tingut contacte.**

A partir d'una xerrada, una presentació d'un llibre, un estudi, una formació o qualsevol altra activitat, les famílies **entren en contacte amb qüestions relacionades amb el feminisme, la coeducació i el gènere** i adquireixen un interès que, en molts casos, ha derivat en la creació d'una comissió de gènere mixta.

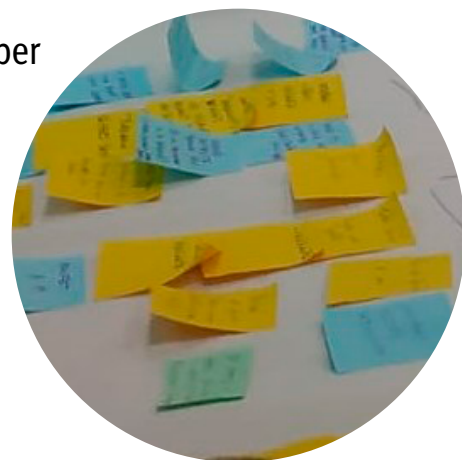
- **Participació i sostenibilitat**

En el cas del barri de Gràcia de Barcelona, els centres educatius parteixen d'una **destacable cultura de la participació**. Es tracta d'un entorn **implicat, cohesionat i, generalment, sensible a mobilitzacions i reivindicacions** diverses. En aquest context, **el procés de creació d'una comissió de gènere esdevé molt més senzill** que en altres contextos i ha permès que aquest tipus d'experiències s'hagi multiplicat en els darrers anys.

No obstant això, la participació és un element clau no només per a la creació de les comissions, sinó per la seva **perdurabilitat en el temps**.

En aquest sentit, les AFA participants en la sessió de treball de l'aFFaC van detectar alguns **elements que han afavorit a la sostenibilitat de les comissions** al barri de Gràcia:

L'existència de **referents** que han impulsat experiències similars en l'entorn proper.

El suport de les AFA en el **finançament** de la comissió i les seves activitats.

El **suport** d'altres agents, com l'Assemblea Groga o altres coordinadores.

La **diversitat** d'agents implicats en la comissió que treballen conjuntament.

- **La relació amb l'escola**

Tal com hem esmentat anteriorment, **la relació amb l'escola és determinant a l'hora de garantir l'èxit** de les comissions de gènere. En aquest sentit, l'experiència de les AFA del barri de Gràcia ens permet detectar dos models principals de creació i gestió de les comissions en funció de la relació amb el personal del centre educatiu:

Model de lideratge únic

Es tracta d'un model en el qual **el lideratge principal recau en les famílies**, mentre que el professorat, la direcció i **la resta de personal del centre juga un paper més passiu** o secundari.

Model de lideratge mixte

És el **model ideal de comissió de gènere** i l'element que diferencia una comissió mixta d'una no mixta. Aquest tipus de model es dona quan **el lideratge es reparteix entre els diversos agents que intervenen en la comissió**, la qual cosa afavoreix a la diversitat i l'èxit de les activitats dutes a terme.

Tal com hem comentat anteriorment, cal tenir en compte que **el centre educatiu pot presentar resistències** davant de determinades activitats, propostes i iniciatives. En aquest sentit, és important tenir en compte que **la passivitat o la manca d'implicació és també una forma de resistència** que cal detectar i revertir per tal d'evitar que la comissió s'estanqui o desaparegui.

- **Transferència**

L'èxit de les comissions de gènere passa també per la seva **capacitat de transferir les experiències**. Això ens permet no només incrementar el nombre de centres que treballen en aquesta línia sinó que ens ajuda a garantir-ne la permanència en el temps.

Per aquest motiu, les AFA del barri de Gràcia van concloure que **una de les tasques més importants de la comissió de gènere és participar, crear i promoure el treball en xarxa** amb altres escoles, coordinadores, entitats i col·lectius.

A partir d'aquest treball en xarxa, s'aconsegueix que la feina de la comissió arribi més lluny, fomentant la creació d'iniciatives similars i fent més gran, alhora, la pròpia xarxa. **El caràcter obert de les comissions té, per tant, un efecte multiplicador** que repercuteix tant en la comissió com en el seu entorn més proper.

- **Proposta d'accions**

Durant la sessió de treball amb les AFA del barri de Gràcia, van sorgir **diverses activitats que s'han dut a terme i que poden ser replicades** a d'altres territoris i centres educatius:

 Sant Jordi Feminista (lectures d'autores femenines, contes feministes...)

 Incorporació d'una **guia** per a l'ús d'un llenguatge més inclusiu i feminista.

 Formació i tallers sobre **coeducació**.

 Adquisició de **llibres, pel·lícules i altres documents** d'interès

 Observació de les dinàmiques entre infants i joves durant el temps lliure.

 Tallers, formacions i activitats sobre **noves masculinitats**.

 Nadales feministes.

 Xerrades i tallers per a **famílies**.

 Tallers sobre els **rols de gènere** a la literatura, el cinema, la publicitat...

 Jornades específiques el **8M** i el **25N**.

 Publicació d'articles a la **revista de l'escola**.

7 Recursos

Llibres i documents de consulta:

- Coordinadora de Comissions de Gènere, *Coeducació i Feminismes de les Escoles Públiques de Gràcia*. Programa d'educació afectivo-sexual adreçat a les escoles d'infantil i primària públiques del districte de Gràcia (2019).
- Soleto, M. *Monográfico 92. Coeducación y educación afectivo sexual*.
- Organització Mundial de la Salut. *Estándares de educación sexual en Europa. Marco para las personas encargadas de formular políticas educativas, responsables y especialistas de salud*.
- M. Marroquí. *Això no és amor. 30 reptes per treballar la igualtat*. Ed. FanBooks.
- Milani, L. *Carta a una mestra*. Eumo Editorial.
- Assemblea de Dones d'ensenyament. *El llibre lila del cole*.

Entitats de referència

- Creación Positiva
- Candela Cooperativa
- Cúrcuma
- Gogara
- Drac Màgic
- Matriusques
- Sida Studi
- Fil a l'Agulla
- Fundació Vicki Bernadet
- La Xixa Teatre
- L'Esberla
- L'Associació Drets Sexuals i Reproductius

Webs d'interès

- Bloc Coeducació i Igualtat
- Gerard Coll-Planas. Sociologia del gènere i la sexualitat
- Igualtats Connectades
- Instituto de la Mujer y para la Igualdad de Oportunidades
- Educant en igualtat
- COGAM – Colectivo LGTB de Madrid
- Escuela sin armarios
- Educagénero, educación sexual y coeducación
- Coeduca't. Programa de coeducació i perspectiva de gènere
- Gencat. Coeducació i Igualtat de gènere

Altres recursos

- Entrevista al Grup d'Educació i Gènere de la Facultat de Ciències de l'Educació (UAB)
- Campanya *La transmissió de valors a través de les joguines* (Institut Català de les Dones)
- Recull *Jocs, joguines i lleure no sexista* (Institut Català de les Dones)
- Dossier sobre jocs i joguines no sexistes (Filalagulla)
- Jornades *Juguem en Igualtat* (Associació Espai i Lleure l'Hora Lliure)
- Article *Eradiquem la cosificació de les dones, cos sí cosa no*
- Article *La cosificació de les dones, una forma de violència masclista*
- Projecte divulgatiu *Dibuixant el gènere*

Carrer de Cartagena, 245 àtic. / 08025, Barcelona
+34 934 357 686 / affac@affac.cat